

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor/ka BP: Klára Matoušková

Název BP: Genderové rozdíly ve hře a výběru hraček předškolních dětí

Termín SZZ: 18.1.2012

Datum posudku: 26.12.2011

Vedoucí práce	Oponentský
Posuzovatelka: Irena Smetáčková	Posuzovatel:

A. Požadované náležitosti bakalářské práce:

Legenda: ztučněný text v příslušném poli vyjadřuje hodnocení posuzovatelem.

	A	B	C	N
1. Cíl	Formulace obsahově funkční, formulačně zřetelná.	Drobné nedostatky v obsahové a/nebo funkční formulaci.	Nefunkční formulace formálně (např. příliš obecná) i obsahově.	Chybí.
2. Závěr	Shrnuje práci jako celek, přesahuje obsah BP v jeho hlubší reflexi a hodnocení, reaguje na cíle, obsahuje argumentované stanovisko autora. (Hodnocení se vztahuje nejen k závěru, ale také ke kapitole „Odpověď na výzkumné otázky“ a „Diskuse“.)	Mezi A a C	Popisuje obsah, neobsahuje širší reflexi problému, nehodnotí nebo neobsahuje stanovisko autora, neváže se k cíli.	Chybí.
3. Odkazy a citace	Vše dokumentováno, zřejmé oddělení převzatého a vlastního.	Nezřetelné oddělení převzatého a vlastního, drobné nedostatky v citacích a seznamu literatury.	Chybějící odkazy, nepřesné, nesprávně uváděné infor. zdroje, seznam liter. neodpovídá citacím, apod.	Nevyhovuje.
4. Formální náležitosti (anotace, klíčová slova, angl.název, rozsah)	Ano	Neúplné: v tištěné verzi chybí anglický název a klíčová slova, nicméně v elektronické verzi (tj. ve formuláři SISu) je vše zahrnuto	DOPLNIT při obhajobě:	Nevyhovuje zcela.
5. Jazyková úroveň	Vhodná větná stylistika a gramatická správnost.	Drobné nedostatky ve stylistice a/nebo gramatice.	Výraznější nedostatky	Nevyhovuje zcela.

B. Kvalita bakalářské práce:

Legenda: ztučněné písmeno vyjadřuje hodnocení posuzovatelem.

A = kvalitní zpracování, B = dílčí nedostatky, C = závažnější nedostatky, N = nevyhovuje

Teoretická úroveň, resp.část

Úroveň odbornosti textu včetně používání odborné terminologie a dovednosti vymezit problém k řešení	A	B	C	N
Logická struktura výkladu	A	B	C	N

Argumentace soudů je obsažena a je funkční	A	B	C	N
Funkční provázanost teoretické a praktické části	A	B	C	N
Odborná literatura: množství a kvalita zdrojů včetně zahraničních, aktuálnost.	A	B	C	N
Autorský přínos	A	B	C	N

Empirická úroveň, resp. část

Vymezení úkolů (cílů)	A	B	C	N
Charakteristika výzkumného šetření (metodologický základ) a/nebo zdůvodnění empirických postupů	A	B	C	N
Dokumentace výzkumu (čas, místo, postup) nebo praktických činností	A	B	C	N
Interpretační nebo reflektivní úroveň empirických údajů	A	B	C	N
Autorský přínos	A	B	C	N

C. Slovní hodnocení a sdělení autorovi/ autorce BP:

Vyjádření k celku BP a jejímu přínosu:

Bakalářskou práci považuji vzhledem k obvyklým nárokům vůči tomuto typu závěrečných prací za kvalitní. Autorka prokázala, že dokáže adekvátně pracovat s odbornou literaturou a že si osvojila základní badatelské dovednosti.

Hry v předškolním věku představují hlavní aktivitu determinující rozvoj schopností a zájmů dětí. Prostřednictvím dominantně pěstovaných her si děti jednak budují svoji identitu (např. být chlapcem pro děti znamená věnovat se „chlapeckým“ činnostem) a jednak trénují své dovednosti, které díky pocitu kompetence zpětně posilují jejich zájem o příslušnou hru. Dominantní hry mohou mít při dlouhodobé expozici důsledky až na úrovni tělesné, neboť centrální nervová soustava i motorika dosáhne v příslušné oblasti hlubšího rozvinutí. Z genderového hlediska je klíčové, že se následně identitní, zájmové i fyzické rozdíly mezi dívkami a chlapci jeví jako „biologicky“ dané a tudíž přirozené a neměnné. Z toho vyplývá, že čím pestřejší je herní aktivita dětí, tím komplexnější je jejich rozvoj a tedy i tím menší jsou rozdíly mezi dívkami a chlapci (respektive existující rozdíly jsou ve větší míře dány skutečně biologicky ukotvenými dispozicemi, a to jak individuálními, tak těmi, které závisí na příslušnosti k danému pohlaví). Uvedené důvody ukazují, jak významné je téma her v předškolním věku, a to zvláště, pokud je pedagogickým cílem vést děti k rozvoji jejich osobního potenciálu, což předpokládá oprostít se vlivu genderových a jiných stereotypů.

Ačkoliv je téma dětských her a hraček samozřejmě součástí pregraduální přípravy, výše představená genderová perspektiva byla pro autorku zcela nová. Oceňuji, že se navzdory tomu rozhodla problematiku zpracovat. Předpokládalo to přečíst velké množství literatury, z níž část zásadně narušovala její dosavadní představy o rozdílech mezi dívkami a chlapci. Klára se do práce i přes počáteční otálení pustila s velkým nasazením, které postupně gradovalo. Bylo patrné, jak ji téma zaujalo a jak silně vnímá jeho relevanci pro budoucí vlastní pedagogickou praxi. Zvláštní vyzdvížení si zaslouhuje realizace jejího výzkumu. Klára prokázala, že je schopná se dobře a reflektovaně (včetně sebereflexe) pohybovat v terénu MŠ – bez problémů získala učitelky i děti pro zapojení do výzkumu a sběr dat prováděla velmi citlivě.

V průběhu vzniku práce autorka prodělala viditelnou proměnou v její teoretické citlivosti, analytických schopnostech i prezentačních dovednostech. Zpracování výsledků i samotný text práce prošel několika fázemi změn. Klára byla schopná adekvátně reagovat na výhrady a práci postupně upravovala tak, že se stávala zřetelně kvalitnější. Výsledný text považuji za dobře strukturovaný, zajímavý a výzkumně přínosný. Ačkoliv obsahuje i některé nedostatky (z hlediska komparace teoretických poznatků, analytických postupů i stylistického zpracování), zcela splňuje požadavky kladené na bakalářské práce.

Z konkrétních předností práce vybírám následující: kombinace metod sběru dat (pozorování a rozhovor) a pregnantní popis průběhu výzkumu (viz kapitola 5). Za slabiny práce naopak považuji ustrnutí na kvantitativním zpracování získaných dat (ačkoliv to je nezbytné, bylo možné ještě s daty pracovat hlouběji) a méně přehlednou formu tabulek.

Náměty k diskusi při obhajobě DP:

- 1) Autorka často prezentuje výsledky pomocí procent. Jaké jsou výhody a nevýhody této formy vzhledem k velikosti souboru dat?
- 2) Ačkoliv byl soubor respondentů/ek poměrně malý a zvolené metody sběru dat korespondují s kvalitativní metodologií, shromážděná data byla zpracována spíše kvantitativně. S ohledem na to, že rozsah výzkumu pro bakalářskou práci je omezený, považuji tento postup za adekvátní. Přesto se však domnívám, že větší důraz na kvalitativní metodologii by pro výzkum býval byl přínosný. Nabízel by například možnost vypracovat „portréty“ dětí, jejichž faktická i verbální volba hraček byla genderově atypická. O jaké děti se jedná? Jak se projevují? Z jakého rodinného zázemí pocházejí? Jaké je jejich postavení ve vrstevnické skupině? Atd. Pomocí portrétů lze lépe porozumět specifickým mechanismům genderové socializace, která způsobuje, že ve skupině chlapců a ve skupině dívek se ustavují odlišné dominantní herní preference a strategie. Pro účely obhajoby by bylo zajímavé, kdyby autorka jeden takový portrét stručně vytvořila.
- 3) Výzkum se nezaměřoval na podporu her a hraček ze strany učitelek v MŠ. Autorka však jistě při pozorování i rozhovorech získala určitý dojem o tom, jak se učitelky staví k výběru her a hraček dívkami a chlapci. Aktivně děti vedou k pestrosti nebo akceptují vlastní volbu dětí nebo brání genderově atypickým hrám?
- 4) Autorka v práci opakovaně uvádí, že provedení výzkumu považuje za vysoce přínosné pro svoji budoucí pedagogickou praxi. Jaký postoj a konkrétní praktiky v oblasti dětských her autorka coby učitelka v MŠ chce aplikovat?

Doporučuji k obhajobě: ANO

Návrh hodnocení: výborně až velmi dobře (s ohledem na kvalitu ústní obhajoby)

Podpis: PhDr. Irena Smetáčková, Ph.D.